

THELYGONUM CYNOCRAMBE L. NA OBRON-
CIMA LIMSKOGA KANALA (ISTRA)

Mit deutscher Zusammenfassung

LJUDEVIT ILIJANIĆ i NEDELJKA ŠEGULJA

(Iz Instituta za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

Primljeno 7. 1. 1969.

Prilikom istraživanja utjecaja ekspozicije na biljni pokrov na području Limskoga kanala u Istri (Ilijanić, 1967, 1969) nađena je osim brojnih drugih mediteranskih biljaka također i razmjerno rjeđa vrsta *Thelygonum cynocrambe* L., koju želimo posebno spomenuti.

Prema Fournieru (1961) ova biljka ima cirkummediteransko rasprostranjenje. U našem Mediteranu karakteristična je vrsta endemične asocijacije *Asplenio-Cotyledonetum horizontalis* H-ić (iz sveze *Centaureo-Campanulion* odn. reda *Asplenietalia glandulosi*), koja je rasprostranjena na starim zidovima, kamenim ogradama i gromačama (Horvatić, 1963:11).

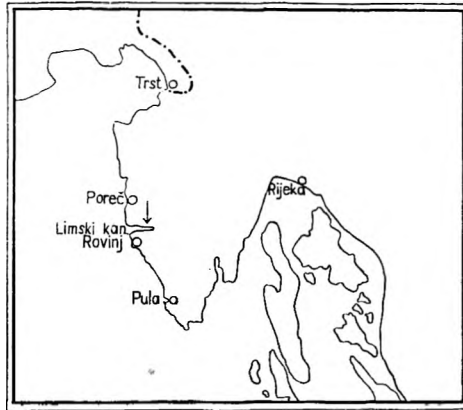
Za pojedine dijelove našeg mediteranskog područja *Thelygonum cynocrambe* je već odavna zabilježena vrsta (Visiani, 1828; Schlosser i Vukotinović, 1869; Haračić, 1905; Hayek, 1927; Adamović, 1929; Domac, 1955 i dr.). Pa i za istarski poluotok također je već otprije poznata, te je Freyn (1877) bilježi za okolicu Pule, a još sjevernije za Rovinj Fiori (1923—1925).

Prema tome, taj naš nalaz na obroncima Limskoga kanala nije jedini niti prvi u Istri. Ipak je utoliko zanimljiv, što predstavlja najsjevernije nalazište u nas, a — koliko nam je poznato — taj se lokalitet nalazi na najsjevernijoj granici areala ove biljke uopće. Smatrali smo stoga korisnim da se to ukratko saopći.

Biljka je nađena u istočnom dijelu Kanala na južnoj ekspoziciji nedaleko motela (sl. 1). Nekoliko primjeraka raslo je na malenom kamenom bloku što proviruje iz tla u sastojini pašnjačke vegetacije koja je bila

predmetom spomenutih ekoloških istraživanja, te nešto podalje izvan ove sastojine na većoj vapnenačkoj stijeni pokraj zimzelene šikare na istom lokalitetu.

Zanimljivo je, da *Thelygonum* raste u Limskom kanalu na južnoj ekspoziciji, na staništu izloženom direktnom utjecaju sunca, dok je većina drugih autora bilježi za zasjenjene položaje. A d a m o v i ć (1929 : 33) je navodi upravo kao primjer biljaka izrazito sjenovitih staništa.

Sl. 1. — Strelica na karti označava nalazište vrste *Thelygonum cynocrambe* u Limskom kanalu

Abb. 1. — Der Pfeil auf der Karte bezeichnet den Fundort von *Thelygonum cynocrambe*

Ovaj naš nalaz na južnoj ekspoziciji u skladu je s poznatom zakonomitošću da se biljke u hladnijim područjima svojega areala povlače na lokalno povoljnija staništa, a to su, kao i u našem slučaju, prisojne strane. Jednako tako odnose se u istočnom dijelu Limskoga kanala — koji se nalazi u području klimazonalne listopadne submediteranske vegetacije — i brojne druge biljke zimzelenog područja.

Literatura — Schrifttum

- Adamović, L.*, 1929: Die Pflanzenwelt der Adrialänder. Jena.
Domac, R., 1955: Flora otoka Visa. Acta pharm. Jugosl. 5, (1), 3—42.
Fiori, A., 1923-1925: Nuova flora analitica d'Italia. Vol. I, Firenze.
Fournier, R., 1961: Les Quatres flores de la France. Paris.
Freyn, J., 1877: Flora von Süd-Istrien. Vrh. d. zool. bot. Ges. Wien, 27, 241—490.
Haračić, A., 1905: L'Isola di Lussin. Il suo clima e la sua vegetazione. Lussinpiccolo.
Hayek, A., 1927: Prodrromus florum peninsulae Balcanicae. Vol. I, Dahlem bei Berlin.
Horvatić, S., 1963: Vegetacijska karta otoka Paga s općim pregledom vegetacijskih jedinica Hrvatskog primorja. Prirodosl. istraž. 33, Acta biol. IV, Zagreb.
Ilijanić, Lj., 1967: Mikroklimatologische Untersuchungen im Lim-Kanal. Mitteil. d. Ostalpin-dinar. pflanzensoz. Arbeitsgem. 7, 53—56.
Ilijanić, Lj., 1969: Expositionsbedingte ökologische Unterschiede in der Pflanzendecke der Sonn- und Schattenhänge am Lim-Kanal (Istrien). Vegetatio (u štampi).
Schlosser, J. et Vukotinović, Lj., 1869: Flora Croatica. Zagrabiae.
Visiani, R., 1826: Stirpium dalmaticarum specimen. Patavii.

ZUSAMMENFASSUNG

THELYGONUM CYNOCRAMBE L. AM ABHANG DES LIM-KANALS (ISTRILIEN)

Ljudevit Ilijanić und Nedeljka Segulja

(Aus dem Botanischen Institut der Universität Zagreb)

In vorliegendem Beitrag wird über den Fundort von *Thelygonum cynocrambe* im östlichen Teil des Lim-Kanals in Istrien (Jugoslawien) berichtet (Abb. 1). Die benannte Lokalität stellt den nördlichsten Fundort im Gebiet dar, und liegt gleichzeitig — soviel uns bekannt — an der nördlichen Arealgrenze dieser Pflanze überhaupt.

Thelygonum cynocrambe, das nach verschiedenen Autoren ausgesprochene Schattenstandorte (Schattenfelsen und Mauern) besiedelt, wurde im Lim-Kanal in Südexposition, dem direkten Sonnenschein ausgesetzt, gefunden. Diese Tatsache stimmt mit der bekannten Gesetzmässigkeit überein, dass die Pflanzen in kälteren Gebieten ihres Areals wärmere (günstigere) Standorte besiedeln. Ähnlich verhalten sich im untersuchten Teil des Lim-Kanals — der im sommergrünen submediterranen Gebiet liegt — auch viele andere eumediterrane Pflanzen (Ilijanić, 1969).